

byla tato při uzavření řečené kupní smlouvy svéprávná. Než, došlo-li, jak odvolací soud zjistil, k uzavření této smlouvy, jest zřejmo, že bylo úmyslem kupujícího žalobce, jenž již byl vlastníkem jedné čtvrtiny řečených nemovitostí (vl. č. 625), nabýti vlastnictví celých těchto pozemků jako celku, nikoliv jen tu neb onu čtvrtinu jemu dosud nepatřící. Vzhledem k tomu, že podle zjištění odvolacího soudu šlo Marii K-ové, která jednala se žalobcem o prodeji jménem všech tří prodatelů, o to, by se dostaly žalobci celé tři čtvrtiny prodáváného celku, jest oprávněn úsudek, že směřoval i úmysl prodatelů, tedy i žalované Gisely K-ové, k tomu, by se kupní smlouvou dostalo žalobci vlastnictví prodáváného celku. Ježto však kupní smlouva byla ohledně nezletilých prodatelů Viléma a Rudolfa K-ových neplatná, nemohl se uskutečniti řečený společný úmysl stran a proto postihuje neplatnost celou tehdejší kupní smlouvu. Důsledkem toho dospěl dovolací soud stejně jako první soud, ovšem z odlišných důvodů, k úsudku, že žalobní žádání o určení, že žalovaní knihovně jim připsané tři čtvrtiny pozemků zapsaných v knihovně vl. čís. 625 žalobci platně prodali a že jsou povinni vydati mu o tom vtělitelnou listinu, není oprávněno a vyhověv dovolání žalovaných, zamítl žalobu v obou směrech.

Čís. 9635.

Pohledávka ze smíru podléhá třicetiletému promlčení, třebas původní pohledávka podléhala kratšímu promlčení.

V ujednání několika stejných lhůt pro splacení dluhu nelze spatřovati ujednání anuit po rozumu § 1480 obč. zák.

(Rozh. ze dne 8. února 1930. Rv I 674 /29.)

Žalující banka domáhala se na žalovaném zaplacení 10.000 Kč na základě smíru, jímž se žalovaný zavázal zaplatiti 15.000 Kč ve třech lhůtách po 5.000 Kč. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. D ů v o d y : Námitka žalovaného, že pohledávka jest promlčená, není po právu, neboť jest zjištěna tato skutková podstata: Obchodní spojení žalobkyně s firmou W. & N. bylo od roku 1912 a šlo v tomto případě o debetní konto. Žalující banka poskytovala firmě W. & N. úvěr na běžný účet. Pohledávka za firmou W. & N., jejíž zaplacení žalovaný převzal penízem 15.000 Kč, vznikla z úvěru poskytnutého této firmě žalobkyni, tedy ve smyslu zákona ze zápůjčky. Pohledávky toho druhu však nespádají pod ustanovení § 1486 čís. 1 obč. zák., jak tvrdí žalovaný, nýbrž v tomto případě platí řádná promlčecí lhůta § 1479 obč. zák., tedy třicetiletá lhůta. Přichází však dále v úvahu, že v souzeném případě se již nejedná o původní důvod vzniku pohledávky, nýbrž o nový důvod, který nastal převzetím zaplacení žalovaným na základě smíru mezi ním a žalobkyní. I z toho důvodu nevztahuje se ustanovení § 1486 čís. 1 obč. zák. na závazek žalovaného proti žalobkyni. Co se týká promlčení podle § 1480 obč. zák., promlčují se sice splátky, jimiž má býti podle úmluvy dluh umořován, ve lhůtě tří let. V souzeném případě, kde se žalovaný

zavázal k zaplacení pohledávky ve třech lhůtách, nejde však o anuity ve smyslu toho ustanovení zákona. Tím se rozumí podle bezpochybného úmyslu zákonodávce ony typické anuity, které se ujednávají při poskytnutí zápůjček úvěrními pokladnami, při čemž v anuitách jest obsaženo nejen placení úroků, nýbrž i umořování jistiny. Je to typický pojem zákona, který se nevztahuje na veškeré lhůty a není v tomto případě přípustná obdoba podle §§ 6 a 7 obč. zák. Jinak jistě zákonodárce by byl používal při tomto ustanovení zákona (§ 1480 obč. zák.) jiného širšího výrazu, který by byl odpovídal všeobecně pojmu zaplacení ve lhůtách. **D v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolání v tom, že první soud neshledal, že žalobní nárok je promlčen podle §§ 1480 a 1486 obč. zák. Odvolací soud má právní názor prvního soudu za správný, ježto zažalovanou pohledávku nelze pokládati ani za anuitu ani za pohledávku náležející do skupiny jmenované v prvním odstavci § 1486 obč. zák. Že nelze mluvit o anuitách při ujednání obyčejných splátkových lhůt, netřeba širěji odůvodňovati, neboť plyne to ze samého pojmu anuity, t. j. smluvených ročních splátek, určených k současnému zúčtování a k umořování jistiny, a též ze správného a věc úplně vystihujícího výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 17. března 1917, čís. 6726, jímž v tomto směru vzniklé pochybnosti byly svého času brzy po novelisaci § 1480 obč. zák. dostatečně odstraněny. Avšak zažalovanou pohledávku nelze vzhledem ke zjištění prvního soudu, jež si i odvolací soud podle § 498 c. ř. s. osvojuje, že totiž vznikla z úvěrního spojení s bývalou firmou W. & N. a že byla pak smírem se žalovaným ve smyslu § 1380 obč. zák. nově upravena, pokládati ani za pohledávku z běžného denního obchodu ve smyslu novelisovaného § 1486 obč. zák., neboť tento předpis se podle celého svého doslovu a podle zřejmého úmyslu zákonodávce nevztahuje na pohledávky z bankovních zápůjček aniž na pohledávky ze smíru, jimiž mezi stranami sporné a pochybné finanční vztahy byly konečně upraveny a jedna ze stran uznala a k převzetí převzala určitou částku k zaplacení ve smluvených lhůtách.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel sám uvádí v žalobní odpovědi, že provozoval před válkou s G-em spediterství pod jménem N. & W. a že tento podnik, který nebyl jako obchodní společnost zapsán do rejstříku, byl v obchodním spojení se žalobkyní, která si po návratu žalovaného z války v roce 1918 čítala z tohoto obchodního spojení k dobru více než 100.000 K, že odpíral placení tohoto debetního salda, ježto bylo způsobeno jen G-em že se však, by měl věc s krku, zavázal žalobkyni zaplatiti 15.000 Kč ve třech stejných lhůtách po 5.000 Kč splatných dne 3. listopadu 1923, 2. ledna 1924 a 2. ledna 1925. Předmětem žaloby jsou poslední dvě splátky. Odvolací soud převzal zjištění soudu své stolice, že šlo mezi žalobkyní a řečenou firmou o úvěrní spojení, a dospěl z celého skutko-

vého podkladu sporu ke správnému právnímu závěru, že pohledávka z onoho obchodního spojení byla se žalovaným nově upravena ve smyslu § 1380 obč. zák. smírem. Dovolatel trvá na tom, že přes tento smír platí kratší promlčecí lhůty § 1486 čís. 1 obč. zák., ježto napořád jde o pohledávku za plnění v obchodním provozování bankovního závodu. Avšak již odvolací soud uvedl, že na pohledávky ze smíru nelze tento předpis vztahovati. Názoru tomu jest přisvědčiti. Nárok opírající se o nový právní důvod, nepodléhá již kratšímu promlčení, kterému snad podléhal nárok z původního právního důvodu, nýbrž promlčuje se podle § 1479 obč. zák. v obyčejné třicetileté lhůtě (srovnej rozh. čís. 8720 sb. n. s.). Zažalovaná pohledávka ze smíru nemůže již býti považována za pohledávku za dodání věcí, za provedení prací nebo za jinaká plnění v živnostenském, v kupeckém nebo v jinakém obchodním provozování a nepromlčuje se ve lhůtě § 1486 čís. 1 obč. zák. Není tedy námitka dovolatele opodstatněna. Za tohoto stavu věci nemusí se dovolací soud ani obíratí otázkou, co jest rozuměti jinakým plněním po rozumu § 1486 čís. 1 obč. zák., kterážto otázka byla předmětem posudku plenárního senátu tohoto nejvyššího soudu ze dne 9. října 1924, čís. 910/24, uveřejněného ve Věstníku min. sprav. ročník 1924 str. 185, zda vůbec k pohledávkám § 1486 čís. 1 obč. zák. patřila by původní pohledávka žalující banky za firmou N. & W., a zda pro věc má význam, že v debetním saldu jsou podle zásad o vedení běžného účtu zahrnuty i úroky a různé provise. Dovolatel tvrdí dále, že při smíru jednal jen o výši pohledávky a že se proto smír vztahuje jen na její výši. Tomu však odporuje obsah korespondence předložené dovolatelem. Podle dopisu z 21. března 1922 bylo jednáno o to, aby celá věc salda 108.304 Kč za bývalou firmou N. & W. byla se světa sprovedena, a v dopisu ze dne 7. srpna 1923 projevila žalobkyně ochotu zřici se všech nároků proti žalovanému a proti Bedřichu G-ovi, zaplatí-li žalovaný 15.000 Kč ve třech splátkách. Soudy nižších stolic správně dovodily, že v ujednání tří stejných lhůt po 5.000 Kč splatných dne 3. listopadu 1923, 2. ledna 1924 a 2. ledna 1925 nelze spatřovati ujednání anuit po rozumu § 1480 obč. zák. v novém doslovu, při nichž by platila tříletá lhůta promlčecí. Stačí v tomto směru odkázati na správné důvody napadených rozsudků.

Čís. 9636.

Od úmrtí zůstavitele do doby, kdy bude pozůstalost odevzdána dědici, jsou pozůstalostní věřitelé oprávněni domáhati se zaplacení pohledávek za zůstavitelem na pozůstalosti, nikoliv na dědici. Lhostejno, zda se dědic přihlásil k pozůstalosti s dobrodiním soupisu, či bez tohoto dobrodiní.

(Rozh. ze dne 8. února 1930, Rv I 729/29.)

Žalobu proti dědicům po Antonínu P-ovi o zaplacení pozůstalostní pohledávky procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s tím, že se žaloba zamítá pro tentokráte. Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.